

Srijeda, 11. veljače 2015.

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

REZOLUCIJE

EUROPSKI PARLAMENT

P8_TA(2015)0031

Izvještaj američkog Senata o mučenju koje provodi CIA

Rezolucija Europskog parlamenta od 11. veljače 2015. o izvješću Senata SAD-a o mučenju koje provodi CIA (2014/2997(RSP))

(2016/C 310/01)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU), a posebno njegove članke 2., 3., 4., 6., 7. i 21.,
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima, a posebno njezine članke 1., 2., 3., 4., 18. i 19.,
- uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima i njezine protokole,
- uzimajući u obzir relevantne mehanizme UN-a za zaštitu ljudskih prava, posebno Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima od 16. prosinca 1966., Konvenciju protiv mučenja i drugih oblika okrutnog, neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja od 10. prosinca 1984. i protokole koji su mu priloženi i Međunarodnu konvenciju o zaštiti svih osoba od prisilnih nestanaka od 20. prosinca 2006.,
- uzimajući u obzir presude Europskog suda za ljudska prava u predmetima al-Naširi protiv Poljske, Abu Zubeidah protiv Litve, Husein (Abu Zubeidah) protiv Poljske, El-Masri protiv bivše jugoslavenske Republike Makedonije, Nasr i Gali protiv Italije i al-Naširi protiv Rumunjske,
- uzimajući u obzir presudu talijanskog suda kojom su 22 agenta CIA-e, jedan pilot zračnih snaga i dva talijanska agenta u odsutnosti osuđeni na odsluživanje kazne zatvora zbog uloge u otmici imama Abu Omara 2003. u Milanu,
- uzimajući u obzir Rezoluciju od 6. srpnja 2006. o navodnom prijevozu i nezakonitom pritvaranju zatvorenika u europskim državama koje provodi CIA usvojenu sredinom mandata Privremenog odbora Europskog parlamenta za navodno korištenje CIA-e europskim zemljama za prijevoz i nezakonito pritvaranje zatvorenika (Odbor TDIP) ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir Rezoluciju od 14. veljače 2007. o navodnom prijevozu i nezakonitom pritvaranju zatvorenika u europskim državama koje provodi CIA ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir Rezoluciju od 11. rujna 2012. o navodnom prijevozu i nezakonitom pritvaranju zatvorenika u europskim zemljama koje provodi CIA: praćenje izvješća Privremenog odbora Europskog parlamenta za navodno korištenje CIA-e europskim zemljama za prijevoz i nezakonito pritvaranje zatvorenika (Odbor TDIP) ⁽³⁾,

⁽¹⁾ SL C 303 E, 13.12.2006., str. 833.

⁽²⁾ SL C 287 E, 29.11.2007., str. 309.

⁽³⁾ SL C 353 E, 3.12.2013., str. 1.

Srijeda, 11. veljače 2015.

- uzimajući u obzir Rezoluciju od 10. listopada 2013. o navodnom prijevozu i nezakonitom pritvaranju zatvorenika u europskim zemljama koje provodi CIA ⁽¹⁾,
 - uzimajući u obzir studiju Odbora Senata SAD-a za nadzor obavještajnih službi (Senate Select Committee on Intelligence – SSCI) o programu pritvaranja i ispitivanja te podvrgavanja pritvorenika raznim oblicima mučenja koji je između 2001. i 2006. provodila Središnja obavještajna agencija (Central Intelligence Agency – CIA),
 - uzimajući u obzir rezolucije o Guantnamu od kojih je najnovija ona od 23. svibnja 2013. pod naslovom „Guantanamo: štrajk glađu zatvorenika” ⁽²⁾,
 - uzimajući u obzir zaključke Vijeća o temeljnim pravima i vladavini prava te o izvješću Komisije iz 2013. o primjeni Povelje o temeljnim pravima Europske unije (Luxembourg, 5. i 6. lipnja 2014.),
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 27. veljače 2014. o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji (2012.) ⁽³⁾,
 - uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije o novom okviru EU-a za jačanje vladavine prava od 11. ožujka 2014. (COM(2014)0158),
 - uzimajući u obzir izvješće Komisije o borbi EU-a protiv korupcije od 3. veljače 2014. (COM(2014)0038),
 - uzimajući u obzir Rezoluciju od 12. ožujka 2014. o programu nadzora Agencije za nacionalnu sigurnost SAD-a (NSA), o nadzornim tijelima u raznim državama članicama i njihovu utjecaju na temeljna prava građana EU-a te o transatlantskoj suradnji u pravosuđu i unutarnjim poslovima ⁽⁴⁾,
 - uzimajući u obzir Direktivu 2012/29/EU od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP,
 - uzimajući u obzir članak 123. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da je poštovanje temeljnih prava i vladavine prava ključna sastavnica uspješnih protuterorističkih politika;
- B. budući da je Parlament u više navrata osudio program tajnih pritvaranja i izvanrednih izručenja koji provodi CIA i koji je odgovoran za višestruka kršenja ljudskih prava u koja se ubrajaju mučenje i drugi oblici neljudskih ili ponižavajućih postupanja, otmice, tajna i izvansudska pritvaranja te kršenja načela zabrane prisilnog vraćanja (*non-refoulement*);
- C. budući da politike nacionalne sigurnosti i protuterorističke politike, unatoč njihovoj specifičnosti, nisu izuzete od primjene načela odgovornosti te s obzirom na to da kršenja međunarodnog prava i ljudskih prava ne mogu proći nekažnjeno;
- D. budući da je radi uspješnog promicanja ljudskih prava i njihove zaštite u okviru unutarnjih i vanjskih politika EU-a te jamčenja legitimnih i djelotvornih politika utemeljenih na vladavini prava ključno da se odgovorni za izvanredna izručenja, otmice, nezakonite tajne pritvore i mučenje privedu pravdi;
- E. budući da je Parlament u više navrata pozivao na pokretanje opširnih istraga o sudjelovanju država članica u programu tajnih pritvaranja i izvanrednih izručenja koji provodi CIA;
- F. budući da je prošli saziv Parlamenta u svojoj gore navedenoj Rezoluciji od 10. listopada 2013. pozvao sadašnji saziv da nastavi ispunjavati i provoditi mandat koji mu je dodijelio Odbor TDIP i da se u skladu s time pobrine da se preporuke Odbora slijede, da ispita nova saznanja do kojih bi mogao doći te da u cijelosti iskoristi i razradi svoje pravo na pokretanje istraga;

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0418.

⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0231.

⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0173.

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0230.

Srijeda, 11. veljače 2015.

- G. budući da se u izvješću Odbora Senata SAD-a za nadzor obavještajnih službi iznose nove činjenice koje potkrepljuju navode prema kojima je određen broj država članica, njihovih tijela javne vlasti te službenika i zaposlenika njihovih obavještajnih i sigurnosnih službi bio umiješan u tajni program pritvaranja i izvanrednih izručenja CIA-e koji se katkada odvijao zahvaljujući potkupljivanju izdašnim novčanim iznosima koje je CIA uplaćivala u zamjenu za suradnju tih država članica;
- H. budući da se u izvješću Odbora Senata SAD-a za nadzor obavještajnih službi opovrgava tvrdnja CIA-e da se zahvaljujući mučenju došlo u posjed informacija do kojih ne bi bilo moguće doći tradicionalnim i nenasilnim tehnikama ispitivanja;
- I. budući da je na nacionalnom sudu (Audiencia Nacional) Kraljevine Španjolske u tijeku otvoreni kazneni postupak (br. 150/09, pred središnjim sudom br. 5 (Juzgado Central No 5)) u vezi s mučenjem u pomorskoj bazi u zaljevu Guantanamo;
- J. budući da se Barack Obama, predsjednik SAD-a, obvezao da će do kraja siječnja 2010. zatvoriti zatvor u zaljevu Guantanamo u kojemu se nalazi 122 zatočenika protiv kojih nisu službeno podignute optužnice pred nadležnim sudom, uključujući i 54 zatočenika koja su proglašena nevinima;
- K. budući da je pomoć država članica EU-a u preseljenju dijela zatočenika iz zatvora u zaljevu Guantanamo spora i ograničena;
1. pozdravlja odluku Odbora Senata SAD-a za nadzor obavještajnih službi da objavi sažetak svog izvješća o programu pritvaranja i ispitivanja CIA-e; potiče objavljivanje cijelog izvješća bez pretjeranih i nepotrebnih redakcija;
 2. izražava oštru osudu užasnih tehnika ispitivanja koje su karakterizirale te nezakonite protuterorističke operacije; naglašava temeljni zaključak Senata SAD-a da se teroristički napadi nisu spriječili zahvaljujući informacijama dobivenim nasilnim metodama CIA-e; podsjeća na svoju bezrezervnu osudu mučenja;
 3. smatra da je kontinuiranom kršenju temeljnih prava pogodovala klima nekažnjivosti u provedbi programa CIA-e, što potvrđuju opsežni programi nadzora američke Nacionalne agencije za sigurnost i tajnih službi raznih država članica;
 4. poziva SAD da istraži i izvede pred pravdu počinitelje višestrukih povreda ljudskih prava koje su rezultat tajnih programa izručenja i pritvaranja CIA-e te da u cijelosti surađuje s državama članicama kada je riječ o zahtjevima za informacijama, izručenjima ili iznalaženju djelotvornih pravorijeka za žrtve programa CIA-e;
 5. ponavlja poziv državama članicama da istraže navode o tajnim zatvorima na njihovu teritoriju u kojima su bile zatočene osobe u sklopu programa CIA-e te da pokrenu kazneni progon protiv pojedinaca umiješanih u te operacije uzimajući pritom u obzir sve nove dokaze koji su izišli na vidjelo;
 6. poziva države članice da u cijelosti istraže nedavne navode o tome da je na njihovu teritoriju provođeno nezakonito izručivanje, pritvaranje i mučenje te da odgovorne kazneno gone;
 7. izražava zabrinutost u pogledu prepreka na koje nailaze nacionalni parlamenti i s kojima su suočene sudske istrage o sudjelovanju određenih država članica u programu CIA-e, zloporabi instituta državne tajne te neutemeljenog proglašavanja podataka povjerljivima što je rezultiralo obustavom kaznenog progona, zahvaljujući čemu su počinitelji kršenja ljudskih prava prošli, *de facto*, nekažnjeno;

Srijeda, 11. veljače 2015.

8. traži da se bez daljnjeg odgađanja objave rezultati postojećih istraga koje se odnose na sudjelovanje država članica u programu CIA-e, a posebno rezultati Chilcotove istrage;
 9. poziva na usvajanje unutarnje strategije EU-a o temeljnim pravima i poziva Komisiju da predloži usvajanje te strategije i akcijskog plana koji je s njome povezan;
 10. nalaže svojem Odboru za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove da uz sudjelovanje Odbora za vanjske poslove, te posebno Pododbora za ljudska prava, nastavi istragu o navodima o nezakonitom prijevozu i pritvaranju zatvorenika u europskim zemljama koje je provodila CIA i da u roku od godine dana na plenarnoj sjednici izvijesti o:
 - praćenju preporuka iz svoje gore navedene Rezolucije od 11. rujna 2012. o navodnom prijevozu i nezakonitom pritvaranju zatvorenika u europskim zemljama koje provodi CIA: praćenju izvješća Odbora Europskog parlamenta TDIP;
 - pospješivanju i podupiranju uzajamne pravne pomoći i pravosudnoj suradnji među istražnim tijelima u području ljudskih prava te suradnji među pravnicima koji rade na utvrđivanju odgovornosti počinitelja u državama članicama;
 - održavanju saslušanja na kojemu će sudjelovati nacionalni parlamenti i stručnjaci radi sagledavanja svih proteklih i tekućih parlamentarnih i sudskih istraga;
 - organiziranju parlamentarne misije za utvrđivanje činjenica u kojoj će sudjelovati sve zainteresirane političke skupine država članica u kojima su navodno postojali tajni pritvorni centri CIA-e;
 - sakupljanju svih relevantnih informacija i dokaza o mogućim slučajevima potkupljivanja i drugim koruptivnim radnjama povezanim s programom CIA-e;
 11. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji i vladama i parlamentima država članica.
-